

IV 61
Kopul

Hysesvärden och Postadsbristen.

Seeniska dialoger

af

A. Sampo.

[C. A. Grönberg]

HELSINGFORS.

Finska Litteratursällskapets tryckeri, 1874.

Personerna:

Patron HUMMER, husegare i Helsingfors.

Enkefru LEIJON, hyresgäst.

En herre } bostadssökande.
En fru }

Hummers samvete.

Första dagen.

(Elegant möbleradt rum hos Hummer.)

HUMMER *(till den efterskickade, inträdande Fru Leijon):*

Min bästa fru! Jag är illa tvungen
Att säga upp edra rum, hur tung än
Min uppgift är.

LEIJON *(förvånad):* Jag betalar mer,

Om hyran hittills för liten är.

HUMMER: Förlåt! jag ville visst icke smärta
Er, goda fru; men jag har ej hjerta
Att höja hyran för er, som har
Så litet af edra fyrkar kvar.

LEIJON: Väl äro tiderna mycket dyra!
Men har jag icke betalt min hyra
På dagen alltid?

HUMMER *(bugande):* Jo visst, min fru!
Men derom är icke frågan nu.
Ni kan ju få eder amorstädes
Lokal för billigt, hvaraf jag glädes.
Men flytta skall ni...

LEIJON *(gråter):* O, Herre Gud!
I dessa run har jag blifvit brud.
Här har jag njutit all fröjd och gamman
Med salig Leijon i frid tillsammans.
Och under vexlande årtal

Här mina minnen, min fröjd och qual
 Fastgrodde vid hvarje fensterruta, —
 Och skulle så nu allt detta sluta! —
 Ja, hvarje sten uppå eder gård
 Och hvarje träd är en minnesvård
 Utöfver hänflydda tiders öden
 Utöfver nöjen och öfver nöden
 Uti min lefnad. Jag härifrån
 Till grafven följde en älskad son;
 Och så en dotter tre år tillbaka
 Att för min mäg bli en tillbedd maka;
 Och sist min man, som...

HUMMER (*afbrytande*): Jag har ej tid
 Att höra sådant onyttigt qvid
 Om flydda minnen och — minnesvårdar.
 Ni finner slikt väl i andras gårdar. —
 Adjö med Eder! (*Aflägsnar sig.*)

LEIJON: Ack, hör mig, hör!
 Nej han har gått! — O, jag armo dör
 Af saknad visst, då jag flyttar hädan!
 Blott tanken derpå mig dödar redan.
 O Herre Gud! Skall jag vråkas så
 På gamla dagar från vrå till vrå!
 (*Går grötande ut.*)

Andra dagen.

EN HERRE (*inträder hos Hummer*):
 Har icke herrn en lokal att hyra?

HUMMER: Ja visst! Men tiderna äro dyra.
 Jag kan ej ge den för lägre pris
 På år, än tusende mark precis.

HERRN: Det är väl högt; men hvad är att göra?
 Jag tusen ger, för att slippa höra
 Kring hela staden om rum. Jag är,
 Som sagt, belåten...

EN FRU (*som i detsamma träder in*): Det finns väl här
 Lokal att hyras?

HERRN: Jag allaredan
 Har hyrt lokalen för mig...

FRUN (*afbrytande*): Än sedan?
 Jag hundra mark skall föröka till,
 Om man mig rummen aflåta vill.

HUMMER (*vänder sig glädjestrålade mot nykomlingen*):
 De äro väl mycket mera värda,
 Men jag vill icke min själ förhärda.
 Den, som af eder betalar ut
 Ett tusen tvåhundra utan prut,
 Skall få lokalen. (*Bugar sig.*)

FRUN: Nåväl jag blifver
 Dermed belåten och underskrifver
 Kontraktet genast, om Ni så vill.
 (*Herrn aflägsnar sig.*)

HUMMER: I morgon hafva vi tid dertill.
 Men först jag måste mig förefråga,
 Om ni har barn, dessa landets plåga?

FRUN: Visst har jag barn, men...

HUMMER (*afbrytande*): I sådant fall
 Jag Fruen min gård ej upplåta skall.

FRUN: O, milde himmel! Är det ert allvar?
Ack, om ni visste, hur snällt min Halvar
Och lilla Gerda förhålla sig!

HUMMER: Väl möjligt! men hvad angår det mig?

FRUN: Jaså, ni är väl så pass förmäten,
Att vilja klandra de Guds beläten,
Hans bästa gåfvor åt menniskan! —
Jag dem väl icke förgöra kan,
För att få dyrthyrdas rum hos Eder?

HUMMER: Att frun mig lemnar, jag höfligt beder;
Ty jag har icke tillräcklig tid,
Att höra eder. Det blir dervid,
Hvad nysse jag sade. Farväl med eder!

FRUN: Från himlen manar jag hämnaden neder,
Att er påminna den skymf jag led,
När mina barn ni vill trampa ned
I stoftet. Veten j oförskämde,
Att sjelfva himmelen Gud bestämde
Till barnens boningar. (*Går.*)

HUMMER (*smileende*): Nå, välan!
I himlen rum ni ock hyra kan!
(*Skrattar så att magen hoppar.*)

Tredje dagen.

HUMMER (*promenerar af och an. Hans monolog*):
Hvad liknas kan vid en husvärd's öde?
Jag lofvat rummen åt sekter Flöde,
Och nysse den mäktige kamrer Bark
Erbjöd tvåtusende finska mark

För den lokalen. — När rätt jag tänker,
För sådant pris jag ej rummen skänker.
Tvåtusent femhundra skall jag ha
För dessa präktiga rum. O, ja!
Det är ej mycket. Man bör ju lefva.
En husvärd får ju så mycket sträfva. —

SAMVETET: Men käre Hummer du är för god,
Att saga folket dess mærg och blod.
Åt sektern har du lokalen lofvat;
Och med handpengar han dig begäfvat.
Du anses ju för en redlig man —
Hur dina löften du rygga kan? — —

HUMMER: Om man ock kallade mig „den snåla
Och vrånga värden“ jag ej kan tåla
All världens yngel. Såvidt jag tror
Har sektern barn och kamrerarn bor
Med ogift hustru vid detta laget,
Som icke passar, rätt nog taget.
Jag redligt menar, men — — —

SAMVETET: Är likväl
Långt mer än mången, en mammons träl
Och vinningslystnads demon dig drifver,
Så att din salighet sist du gifver
Till pant den lede, som rullar fram
I guld till slut sina offerlam
Och drifver dem i den afgrund neder,
Som till osalighet gnidarn leder,
Der enkors tårar och barnens gråt
Och samvetsqualen dig följa åt.

HUMMER: Bah, bah! hvad är det för vrånga tankar,
Som aningslöst genom hjernan vankar?

Tyst samvetsröst! Du ej rätt förstår,
 Hur hyresvärden här ängslas får.
 Än skall den ena han tillfredsställa.
 Än efter andras sin vilja ställa.
 Dock, för att samvetet blir tillfreds,
 Jag håller rummen för Bark till reds,
 Om han för dessa tre snygga salar
 Tvåtusen femhundra mark betalar.
 Så blir med samvetet väl jag klar,
 Ty mer än redligt jag handlat har.

(Sonnar på en soffa.)

✱

Pris: 25 penni

